

มโนภาพของคนไทยเกี่ยวกับตัวละครตัวเอกในแบบเรียนวรรณคดีไทย

นาย พิศิษฐ์ คัมภวณิช

003511

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

116841002

Ⓢ

THE CONCEPT OF THAI PEOPLE CONCERNING
MAIN CHARACTERS IN THAI
LITERATURE TEXTBOOKS

Mister Pisit Tuntavanitch

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มโนภาพของคนไทยเกี่ยวกับตัวละครตัวเอกในแบบเรียน
วรรณคดีไทย

โดย

นายวิศิษฐ์ ทับทวนิช

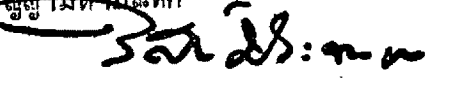
แผนกวิชา

วิจัยการศึกษา

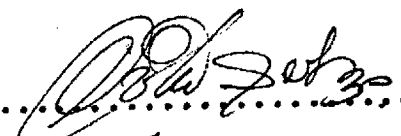
อาจารย์ที่ปรึกษา

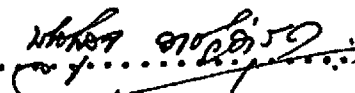
ศาสตราจารย์ ดร.ประชุมสุข อาชวอำรุง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง นิมมานเหมินท์

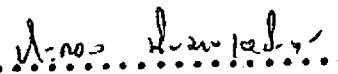
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

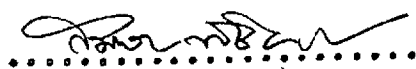

.....:คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ประชุมสุข อาชวอำรุง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง นิมมานเหมินท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มโนภาพของคนไทยเกี่ยวกับตัวละครตัวเอกในแบบเรียน
วรรณคดีไทย

ชื่อนิสิต

นายพิศิษฐ์ ศักดิ์ชวนิช

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ประจวบสุข อชาวาอังกู
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง นิมนานเหมินทร์

แผนกวิชา

วิจัยการศึกษา

ปีการศึกษา

2520

บทคัดย่อ

เพื่อจะเปรียบเทียบตัวละครที่เป็นตัวเอกทางด้านดี และด้านเลวในวรรณคดีไทย และเปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยต่างกลุ่มที่มีต่อตัวละคร ผู้วิจัยเลือกไทรพระราม และขุนแผนเป็นตัวเอกทางด้านดี เลือกโศทศกัณฐ์และขุนช้างเป็นตัวเอกทางด้านเลว สร้างแบบวัดลักษณะตัวละครทั้ง 4 ตัว โดยวิธีการซีมานติก ดิฟเฟอเรนเชียล และหาความตรงตามเนื้อเรื่อง ใช้นักศึกษาวิชาภาษาไทย นักวิชาการภาษาไทย และครูภาษาไทย กลุ่มละ 80 คนเป็นตัวอย่างประชากร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแยกส่วน

ได้ข้อค้นพบที่สำคัญว่า ๗ ที่ระดับความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 99.90% ตัวละครที่เป็น ตัวเอกทางด้านดีมีลักษณะดีกว่าตัวละครที่เป็นตัวเอกทางด้านเลว พระรามมีลักษณะความประ- พุทธิ ลักษณะกิริยาวาจา ลักษณะความเป็นผู้นำ และความน่าคบค้ำสมาคมสูงกว่าขุนแผน ขุนแผนมีความสามารถในการทำงานและความสามารถในการรบสูงกว่าพระราม ทศกัณฐ์ มีความสามารถในการทำงาน ความสามารถในการรบ ลักษณะความเป็นผู้นำสูงกว่าขุนช้าง ขุนช้างมีลักษณะความประพุทธิ ลักษณะกิริยาวาจา ความน่าคบค้ำสมาคมสูงกว่าทศกัณฐ์ และพบว่าครูภาษาไทยและนักวิชาการภาษาไทยมีมโนภาพต่อตัวละครไม่แตกต่างกันที่ระดับ ความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 95% ครูภาษาไทยและนักวิชาการภาษาไทยมีมโนภาพต่อตัวละคร สูงกว่านักศึกษาวิชาภาษาไทยที่ระดับความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 95%

Major findings were; at 99.90% of confidence, the concepts of "good" characters were better than "bad" characters, Pra- Ram was higher than Khun Phaen in moral behavior, manner of speaking, leadership and social relationship, Khun Phaen had more ability in working and fighting than Pra- Ram; Tosakan was higher than Khun chang in working ability, fighting ability and leadership, Khun Chang was higher than Tosakan in moral behavior, manner of speaking and social relationship; and the concepts concerning Main Characters of Thai language authorities and teachers of Thai language in secondary schools were not significantly different at 95% of confidence, the concepts concerning Main Characters of Thai language authorities and teachers of secondary schools were significantly higher than the concept of university students at 95 % of confidence.

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง นิมมานเหมินท์ ที่ยินดีเป็นที่ปรึกษาทางคานเนื้อหาภาษาไทย และขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อาชาวำรุง ซึ่งเป็นที่ปรึกษาทางคานสถิติและวิธีการวิจัย ทั้งยังเป็นผู้ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษาวิชาภาษาไทย นักวิชาการภาษาไทย และครูภาษาไทยทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบวัดลักษณะตัวละครในมโนภาพของคนไทย

พิศิษฐ์ กัณฑ์วนิช

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กิตติกรรมประกาศ

รายการตารางประกอบ

รายการแผนภูมิประกอบ

บทที่

1. บทนำ

ปัญหาและความสำคัญของปัญหา

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ขอตกลงเบื้องต้น

สมมุติฐานของการวิจัย

คำจำกัดความ

2. งานเขียนที่เกี่ยวข้อง

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การแต่งและเรียบเรียงแบบวัดลักษณะตัวละครใหม่ในภาพ

ของคนไทย

8

9

11

12

13

1

3

3

4

5

5

6

6

8

18

18

การสัมภาษณ์เพื่อดูความเข้าใจของผู้ตอบ	19
การหาความตรงของแบบวัดลักษณะตัวละคร	20
การหาความเที่ยงของแบบวัดลักษณะตัวละคร	36
ตัวอย่างประชากร	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
4. ผลการวิจัย	40
5. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	114
ขอค้นพบ	114
อภิปรายผลการวิจัย	118
ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม	120
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	125
ประวัติการศึกษา	169

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนลักษณะความประพฤติก ของตัวละคร	56
2. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนลักษณะกิริยาวาจา ของตัวละคร	57
3. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสามารถในการทำงานของ ตัวละคร	58
4. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนความสามารถในการ รบของตัวละคร	59
5. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนลักษณะความเป็นผู้นำ ของตัวละคร	60
6. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนความน่าคบค้าสมาคม ของตัวละคร	61
7. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนลักษณะรวมของ ตัวละคร	62
8. ผลการเปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะความประพฤติกของตัวละคร	64
9. ผลการเปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะกิริยาวาจาของตัวละคร	65
10. ผลการเปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ความสามารถในการทำงานของตัวละคร	66

11. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ความสามารถในการรบของตัวละคร	67
12. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะความเป็นผู้นำของตัวละคร	68
13. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะความนาคบคาสมาคมของตัวละคร	69
14. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะรวมของตัวละคร	70
15. ผลการเปรียบเทียบลักษณะความประพฤติของตัวละครทั้ง 4 ตัวในโนภาพของคนไทย	71
16. ผลการเปรียบเทียบลักษณะกิริยาวาจาของตัวละครทั้ง 4 ตัว ในโนภาพของคนไทย	72
17. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานของตัวละคร ทั้ง 4 ตัวในโนภาพของคนไทย	73
18. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการรบของตัวละครทั้ง 4 ตัวในโนภาพของคนไทย	74
19. ผลการเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำของตัวละครทั้ง 4 ตัวในโนภาพของคนไทย	75
20. ผลการเปรียบเทียบความนาคบคาสมาคมของตัวละครทั้ง 4 ตัวในโนภาพของคนไทย	76

21. ผลการเปรียบเทียบลักษณะรวมของตัวละครทั้ง 4 ตัว ใน มโนภาพของคนไทย	77
22. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ลักษณะความประพฤติกของพระราม	81
23. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อลักษณะ ความประพฤติกของขุนแผน	82
24. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ลักษณะความประพฤติกของทศกัณฐ์	83
25. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะความประพฤติกของขุนช้าง	84
26. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ลักษณะกิริยาวาจาของพระราม	85
27. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะกิริยาวาจาของขุนแผน	86
28. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ลักษณะกิริยาวาจาของทศกัณฐ์	87
29. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ลักษณะกิริยาวาจาของขุนช้าง	88
30. ผลการ เปรียบเทียบมโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ความสามารถในการทำงานของพระราม	89

31. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ความสามารถในการทำงานของขุนแผน	90
32. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ความสามารถในการทำงานของทศกัณฐ์	91
33. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อความ สามารถในการทำงานของขุนช้าง	92
34. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ความสามารถในการรบของพระราม	93
35. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ความสามารถในการรบของขุนแผน	94
36. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อ ความสามารถในการรบของทศกัณฐ์	95
37. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ความสามารถในการรบของขุนช้าง	96
38. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะความเป็นผู้นำของพระราม	97
39. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะความเป็นผู้นำของขุนแผน	98
40. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่ม ที่มีต่อ ลักษณะความเป็นผู้นำของทศกัณฐ์	99

ตารางที่

หน้า

41. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อลักษณะ
ความเป็นผู้นำของขุนช้าง 100

42. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อความ
นาคบคาสมาคมของพระราม 101

43. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อความ
นาคบคาสมาคมของขุนแผน 102

44. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อความ
นาคบคาสมาคมของทศกัณฐ์ 103

45. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อความ
นาคบคาสมาคมของขุนช้าง 104

46. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อลักษณะ
รวมของพระราม 105

47. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อลักษณะ
รวมของขุนแผน 106

48. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อลักษณะ
รวมของทศกัณฐ์ 107

49. ผลการเปรียบเทียบโนภาพของคนไทยทั้งสามกลุ่มที่มีต่อลักษณะ
รวมของขุนช้าง 108

50. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานของตัวละครทั้ง
4 ตัวในโนภาพของครุภาษาไทย 109

51. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการรบของตัวละครทั้ง 4 ตัวในภาพยนตร์ของครูภาษาไทย	110
52. ผลการเปรียบเทียบความน่าคบค้าสมาคมของตัวละครทั้ง 4 ตัว ในภาพยนตร์ของนักวิชาการภาษาไทย	111
53. ผลการเปรียบเทียบลักษณะรวมของตัวละครทั้ง 4 ตัว ในภาพยนตร์ของนักศึกษาวិชาภาษาไทย	112
54. ผลการเปรียบเทียบลักษณะรวมของตัวละครทั้ง 4 ตัว ในภาพยนตร์ของครูภาษาไทย	113

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่

หน้า

1. ลักษณะตัวละครทั้ง 4 ตัวในโนภาพของนักศึกษาวิชา ภาษาไทย	51
2. ลักษณะตัวละครทั้ง 4 ตัวในโนภาพของนักวิชาการ ภาษาไทย	52
3. ลักษณะตัวละครทั้ง 4 ตัวในโนภาพของครูภาษาไทย . .	53
4. ลักษณะตัวละครทั้ง 4 ตัวในโนภาพของคนไทย	54
5. การเกิดปฏิกิริยาร่วม ระหว่างโนภาพของคนไทยทั้งสาม กลุ่มที่มีต่อตัวละครกับลักษณะตัวละครทั้ง 4 ตัวใน มโนภาพของคนไทย	80